

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

**EMBERI
JOGI
OKTATÁS**

Pár lépés, amit pedagógusként vagy iskolai szociális segítőként tehetsz az elfogadásért és a sokszínűségért

Az Amnesty International Magyarország értelmezése a 2021. július 8-án hatályba lépő, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényt is módosító 2021. évi LXXIX. törvényről.

Ez az új törvény három olyan területet kíván szabályozni, ami a köznevelési intézményekben megtartott vagy a köznevelési intézmény által szervezett foglalkozásokra vonatkozik:

1. Egyrészt a fiataloknak szóló „*foglalkozások nem irányulhatnak a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérés, a nem megváltoztatása, valamint a homoszexualitás népszerűsítésére*”.
2. Másrészt a törvény kötelezi az iskolában foglalkozást tartani kívánó – nem pedagógus – szervezeteket vagy személyeket, hogy regisztráljanak egy állami nyilvántartásba.
3. Harmadrészt a törvény megállapítja, hogy ha ebbe a nyilvántartásba nem regisztrált személy vagy szervezet tart foglalkozást a köznevelési intézményben, akkor mind a foglalkozás tartója, mind az intézmény vezetője szabálysértést követ el.

A pedagógusok és iskolai szociális segítők számára elsősorban a fenti 1. pont veendő figyelembe. Álláspontunk szerint egy pedagógus, az iskolában iskola-egészségügyi szolgálatot ellátó szakember (pl. iskolaorvos és védőnő) vagy a gyermekjóléti szolgálat szakembere ezek alapján továbbra is tarthat olyan foglalkozásokat és tanórákat, amelyekben megjelenik a homoszexualitás, a transzneműség vagy bármilyen más, az LMBTQI közösséget érintő téma. A kulcsszó a „*népszerűsítés*” (amelyet tilt az új törvény) és az Alaptörvény XVI. cikkének¹ a figyelembevétel. Álláspontunk szerint az LMBTQI témák megjelenítése vagy az azokról való beszélgetés, valamint az LMBTQI emberek méltóságának és önazonosságának elismerése nem számít népszerűsítésnek, és nem sérti a gyermekek Alaptörvényben lefektetett jogait.

---

¹ „Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonosságához való jogát, és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést.”

Ezek alapján egy pedagógus vagy egy iskolai szociális segítő továbbra is:

- tarthat foglalkozást azzal a céllal, hogy a fiatalokkal megismertesse a különböző szexuális irányultságokat és a nemi identitásokat;
- bemutathatja az LMBTQI jogok történeti fejlődését és az azzal kapcsolatos fontosabb eseményeket, mint például a Stonewall-lázadás, az 2015-ös ír népszavazás a házassági egyenlőségről és a 2020-as magyar "33-as törvénymódosítást" a transz és interszex emberek nemének jogi elismerésének betiltásáról;
- használhatja az interneten elérhető LMBTQI témájú módszertani segédleteket, például a Háttér Társaság [elérhető anyagait](#) vagy a Melegség és Megismerés [anyagait](#);
- Javasolhatja LMBTQI diákjainak, hogy kérdéseikkel forduljanak olyan szervezetekhez, akik segíteni tudnak nekik, pl. Háttér Társaság lelkeségély szolgálata, Kék-vonal, Yelon.
- bemutathat olyan filmeket és irodalmi alkotásokat, amelyek az LMBTQI emberek jogaival vagy más LMBTQI témákkal foglalkoznak, azokat jelenítik meg;
- foglalkozhat olyan irodalmi vagy művészeti alkotásokkal, amelyek alkotója LMBTQI ember;
- válaszolhat a diákok LMBTQI témákkal kapcsolatos kérdéseire, felvetéseire;
- támogathatja az LMBTQI diákjait nemi identitásuk és szexuális irányultságuk elfogadásában, megélésében és kifejezésében.

Amennyiben a köznevelési feladatokat ellátó hatóság, az intézmény vezetése vagy bármely más magyarországi hatóság jogi eljárást indít a pedagógus vagy az iskolai szociális segítő ellen, amiért LMBTQI témákkal foglalkozott az osztályteremben, úgy az Amnesty International Magyarország lehetőségeihez képest kész jogi segítséget nyújtani az illetőnek.

Külsős szervezet meghívása

Ha egy intézmény vezetője vagy egy pedagógus olyan szervezetet hív meg foglalkozást tartani a törvény által felsorolt témákban, amely nem szerepel az állami nyilvántartásban, azzal az intézményvezető szabálysértést követ el. A törvényben felsorolt témák álláspontunk szerint jogilag nehezen meghatározhatóak, ezért nem egyértelmű, hogy milyen témák tartoznak a hatálya alá.

Az Amnesty International Magyarország Emberi Jogi Oktatási Programjában az iskolai zaklatásról (bullying) és a gyűlölet-bűncselekményekről szóló foglalkozások szinte minden esetben érintik az LMBTQI témákat, így felmerülhet, hogy a foglalkozásaink megtartása akkor felelne meg a törvény követelményeinek, ha nyilvántartásba vennénk az Amnestyt. Véleményünk szerint a propagandatörvény azonban súlyosan sérti a magyar és nemzetközi jog előírásait is, ezért úgy döntöttünk, hogy nem vetjük magunkat nyilvántartásba. Tesszük ezt részben azért, mert hiszünk abban, hogy egy kifejezetten emberek megbélyegzésére és életük ellehetetlenítésére alkotott jogsértő törvényt jogvédő szervezetként nem tarthatunk be. Emiatt fennállhat az a lehetőség, hogy programjaink köznevelési intézményekben történő meghívása és megtartása szabálysértésnek minősül.

Az Amnesty munkatársaiként és önkénteseiként ezt a kockázatot vállaljuk, és továbbra is változatlan tartalommal és módszertannal kínáljuk programjainkat és foglalkozásainkat. Bármilyen ezzel kapcsolatos szabálysértési eljárás esetében jogi segítséget nyújtunk az intézményvezetőnek és a foglalkozást tartó önkéntesnek is.